

MINISTERIE VAN DEFENSIE
LANDMACHTSTAF

vermenigvuldigd dan me
toestemming van Hfd Af
INL/VEIL

CORRESPONDENTIE - ADRES: POSTBUS 90711, 2509 LS 's-GRAVENHAGE

Net-minute

Afdeling / ~~Secr~~ INL/VEIL
Thérèse Schwartzstraat 15
Telefoon: 070 - 73 5735 / ~~243670 ext~~

Exnr.

45

Men wordt verzocht bij beantwoording datum e
nummer van deze brief nauwkeurig te vermelden

Aan

zie verzendlijst

bijlagen:

uw brief van

uw kenmerk

ons nummer

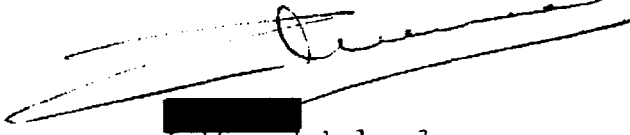
6753/F/Geh

onderwerp: Maandoverzicht augustus 1982.

's-Gravenhage, 29 SEP. 1982

1. Hierbij bied ik U het in de verzendlijst aangegeven aantal exemplaren van het Maandoverzicht over augustus 1982 aan.
2. Dit overzicht werd samengesteld door de Sectie Inlichtingen van de Afdeling Inlichtingen en Veiligheid van mijn staf.
Ten aanzien van de inhoud moge ik korthedshalve naar de samenvatting verwijzen.

DE CHEF LANDMACHTSTAF
VOOR DEZE
HET HOOFD VAN DE SECTIE INL A

Luitenant-kolonel

Verzendlijst behorende bij brief CLAS nr. 6753/F/Geh van 23 SEP. 1982

	<u>exnr</u> <u>brief</u>	<u>exnr</u> <u>biilage</u>
Minister van Defensie	1	① PV 40
<u>d.t.v.:</u> SG	2	② PV 55
CS (L) IGK	3	3
C-1 Lk	4	4 t/m 6
NTC	5	7
C-COKL	6	8
Dir HKS	7	9
Gouv KMA	8	10
C-SMID	9	11 en 12
IGDKL	10	13
C-CVKL	11	14
Defat Bonn	12	15
Lamat Londen	13	16
Lamat Washington	14	17
Lalumat Parijs	15	18
Defat Ankara	16	19 PV Hamat 7
Defat Damascus	17	20
Lamarlumat Jakarta	18	21
Defat Belgrado	19	22
Defat Warschau	20	23
Defat Oslo	21	24
Defat Ottawa	22	25
Defat Athene	23	26
Afd Grensveiligheid KMar	24	27
<u>i.a.a.:</u>		
Stasdef	25	28
CDS	27	30 en 31 (waarvan één ex bestemd voor HPMV)
DGM	28	32
DGEF	29	33
DPKL	30	34
DMKL	31	35
(NL) Senior National Officer NORTHAG		
<u>t.b.v.:</u> Chief-G2 NORTHAG	32	36
Intell Div AFCENT t.a.v. [REDACTED]	33	37
NMR Neth SHAPE t.a.v. maj [REDACTED]	34	38
Vz CVIN	35	39 PV 16
MinBuZa/DAV	36	40
MinBuZa/DEU	37	41
CLS/LUID	38	42
CMS/MARID	39	43
<u>intern:</u>		
PCLAS - SC(O) - SC(P)	40	44
Sie AZ	41	45
OPN	42	46
PL	43	47
INLA	44	48 t/m 66
Archief	45+26	29+67

Hamat
PV 9

6/53/F

Net-minute
EXnr 61

**MINISTERIE VAN DEFENSIE
LANDMAGTSTAF
AFD INLN, VEIL**

MAANDOVERZICHT

augustus 1982

MAANDOVERZICHT

AUGUSTUS 1982

De achter de evaluatie geplaatste letters hebben uitsluitend betrekking op interne verwerking en zijn derhalve voor de geadresseerden niet van belang.

INHOUDSOPGAVEBLZ.:SAMENVATTING

1

DEEL I: OOST-EUROPAHoofdstuk A: Politiek1. Warschaupakt

a. Krimsooprekkingen

2-8

2. Sovjet-Uniea. Mindesj Ustinov over de Geneefse onderhandelingen

9-11

3. TsjechoslowakijeBinnenlandse ontwikkelingen

12-13

Hoofdstuk B: Economie1. DDP - Teruggang in de economische groei

14-16

2. Hongarije - Prijsverhogingen

17-18

3. Joegoslavië - De betekenis van de defensie-industrie voor de buitenlandse handel

19-20

Hoofdstuk C: Militair1. Activiteiten landstrijdkrachten

a. Warschaupakt

21

b. Tijdelijk Verboden Gebied 2/82

21-22

c. Polen

22

TWC nr. 2/82

23

DEEL II: MIDDEN-OOSTEN/AFRIKA1. Libanon

24-27

2. Irak-Iran

a. Irak

28

b. Iran

28-29

3. Somalië- Ethiopië; militaire en poli-
tieke ontwikkelingen

BLZ.:

30-31

4. Zuid-Afrika/Namibië/Angola

32-34

DEEL III: VERRE-OOSTEN/AZIE

1. Sovjet-Unie - India: Nieuwe wapenleveran-
tie-akkoorden

35-36

SAMENVATTING1. Oost-Europa

De zgn. "Xrim-besprekingen" werden dit jaar slechts met vertegenwoordigers van vier landen gehouden. De reden hiervoor is vooralsnog onbekend.

In de Warschaupaktlanden blijft de economische groei afnemen. De schuldenlast in harde valuta van de niet-Sovjet Warschaupaktlanden blijft nog steeds stijgen.

Bij de Warschaupakt landstrijdkrachten zijn geen bijzondere activiteiten waargenomen.

2. Midden-Oosten/Afrika

De onenigheid in de Arabische wereld blijft voortduren; eenheid van opvatting is nog lang niet bereikt.

3. Verre-Oosten/Azië

Het schijnt de Sovjet-Unie uiteindelijk toch gelukt te zijn om de T-72 tank aan India te verkopen, ondanks de bedenkingen van Indiase zijde m.b.t. het functioneren van deze tank, zoals dat is gebleken in de Israelisch-Syrische gevechten in Libanon.

DEEL I OOST-EUROPAHoofdstuk A: Politiek1. Warschaupakta. Krimbesprekingen(1) Inleiding

- (a) Medio juni werd uit Moskou officieus gemeld dat de jaarlijkse "Krimbesprekingen" tussen Sovjet partijleider Brezhnev en diens collega's van de NSWP-landen en Mongolië dit jaar niet zouden plaatsvinden. Wel zouden de Oosteuropese partijleiders "bij echt dringende problemen" een afspraak kunnen maken voor een ontmoeting. Nadien werd gemeld dat een gezamenlijke top van de partijleiders zou plaatsvinden, maar officieel werd geen van beide berichten bevestigd.
- (b) Als gebruikelijk verbleef Brezhnev deze zomer circa twee maanden (2 juli - 31 augustus) op de Krim. Tijdens deze periode vonden achtereenvolgens besprekingen plaats met de Tsjechoslowaakse partijleider [REDACTED] (30/7), DDR partijleider [REDACTED] (11/8), de Poolse partijleider [REDACTED] (16/8) en de Mongoolse partijleider [REDACTED] (20/8). Op het appèl ontbraken dus de partijleiders van Hongarije, Roemenië en Bulgarije, respectievelijk [REDACTED] en [REDACTED]. Aan de besprekingen met [REDACTED] en [REDACTED] namen aan Sovjet zijde, naast Brezhnev, Politbureaulid/partijsecretaris [REDACTED] Politbureaulid/Minister van Buitenlandse Zaken [REDACTED] en Brezhnev's assistent Elatov deel, waarmee het belang van deze besprekingen benadrukt werd. [REDACTED] was ook aanwezig bij de ontmoeting met [REDACTED].
- (c) Afgaand op de gepubliceerde communiqués werd als gebruikelijk gesproken over de ontwikkelingen in de desbetreffende landen en hun onderlinge betrekkingen, terwijl daarnaast diverse internationale aangelegenheden aan de orde werden gesteld. Ten aanzien van de afzonderlijke communiqués kunnen de volgende opmerkingen geplaatst worden:

(2) Tsjechoslowakije

In het Sovjet-Tsjechoslowaakse communiqué werd bijzondere aandacht besteed aan de economische samenwerking, waarbij uitdrukkelijk gewezen werd op de "grote betekenis van de komende topbijeenkomst over economische vraagstukken" van de landen van de socialistische gemeenschap. Ook werd onderstreept dat beide landen niet de bedoeling hebben hun wederzijds nuttige economische betrekkingen met de kapitalistische staten in te perken en zij keren zich tegen de sancties en boycotmaatregelen van de VS.

Ook keren zij zich tegen de bewapeningspolitiek van de VS en NAVO-bondgenoten. Verder werd aandacht besteed aan de CVSE-Vervolgconferentie in Madrid en de wenselijkheid van een Conferentie over Vertrouwenwekkende Maatregelen, Veiligheid en Ontwapening in Europa, en werd het Israëliëse optreden in Libanon veroordeeld. Tenslotte was er sprake van een hartelijke, broederlijke sfeer en van "volledige overeenstemming van standpunten".

(3) DDR

Het Sovjet-Oostduitse communiqué noemde de "vaste vriendschap tussen de Sovjet-Unie en de DDR een betrouwbaar onderpand voor verdere successen bij de oplossing van verdere problemen in de socialistische en communistische opbouw" en stelde dat deze vriendschap "een invloedrijke factor is voor de politieke stabiliteit in Europa". Vervolgens werd ingegaan op de economische samenwerking, waarbij specifiek enige sectoren werden genoemd, gevolgd door kritiek op de Amerikaanse "kruistocht" tegen de socialistische gemeenschap. De verdere ontwikkeling van de internationale situatie werd hierna nauw gerelateerd aan de betrekkingen tussen de Europese staten in Oost en West, waarbij volgens het communiqué een bijzondere rol kan zijn weggelegd voor de Bondsrepubliek op het vlak van de Europese veiligheid in verband met de INF-problematiek. Voorts werd in relatie tot het Israëliëse optreden in Libanon solidariteit betuigd met het arabische volk van Palestina, met Syrië en Libanon. Tenslotte werd China bekritiseerd wegens gebrek aan belangstelling voor normalisering van de betrekkingen met de socialistische landen en werd vastgesteld dat de bespreking in een broederlijke sfeer verliep en gekenmerkt was door "eenheid van standpunten over de besproken vraagstukken".

(4) Polen

In tegenstelling tot bovengeciteerde gezamenlijke communiqués omvatten het Sovjet-Poolse communiqué voor circa de helft passages over wat ieder der leiders afzonderlijk gezegd had over de ontwikkelingen in zijn land. De Poolse passages hadden daarbij een enigszins defensieve toon, waarbij onder meer de term "contra-revolutionaire ondergrondse" werd gebruikt. Hoewel zeer indirect werd verwezen naar de uitzonderingstoestand, wordt de Militaire Raad in het geheel niet genoemd. Ten aanzien van de onderlinge betrekkingen werd gezamenlijk voldoening betoond. De uitbreiding van de economische samenwerking van Polen met de Sovjet-Unie (en andere socialistische landen) werd als bijdrage aan de gezondmaking van de Poolse economie beschreven, waarbij in het bijzonder door [REDACTED] de Sovjet leveranties van onder meer grondstoffen werden geprezen. Brezhnev zou gezegd hebben dat de Sovjet-Unie ook verder "naar vermogen" Polen zal helpen bij de oplossing van haar economische problemen. Opvallend was ook dat onder verwijzing naar het bezoek van [REDACTED] aan Moskou en de toen gesloten overeenkomsten (maart 1982) werd gesproken van "socialistisch internationalisme" en "vriendschappelijke wederzijds hulp". Op het internationale vlak keerden de Sovjet-Unie en Polen zich tegen de VS en een aantal andere NAVO-landen wegens hun sanctie-maatregelen en inmenging in Poolse interne aangelegenheden. Voorts werd gesteld dat Polen historisch gezien een betekenisvolle rol speelt met betrekking tot het lot van Europa en dat dat ook nu het geval is als "onafscheidbaar onderdeel van de socialistische gemeenschap". Verder wordt het Israëliëse optreden in Libanon veroordeeld en steun betuigd aan de PLO, Syrië en Libanon. Tenslotte was sprake van een "hartelijke sfeer" en "volledige overeenstemming van standpunten over zowel de ontwikkeling van de bilaterale betrekkingen als over (algemene) internationale vraagstukken.

(5) Mongolië

Na een uitgebreide verhandeling over de "ieder jaar dieper en intensiever wordende" Sovjet-Mongoolse betrekkingen gaat het communiqué in op ontwikkelingen in het Midden-Oosten en Azië. Hier was sprake van een "hartelijke, kameraadschappelijke sfeer" en van "volledige overeenstemming van standpunten".

(B-2)(W/GR).

Commentaar: (a) De "Krimbesprekingen" worden in de Sovjet-Unie en de betrokken landen publicitair breed uitgemeten en maken deel uit van het veelomvattende coördinatie- en consultatieproces van het Warschau-pakt. Zij vinden sinds 1971 jaarlijks op de Krim plaats, met uitzondering van 1975 toen een en ander niet doorging in verband met de Conferentie voor Veiligheid en Samenwerking in Europa in Helsinki. Terwijl tot 1974 gezamenlijke multilaterale besprekingen werden gehouden hebben de ontmoetingen sinds 1976 de vorm van een reeks bilaterale besprekingen aangenomen, waarschijnlijk wegens Roemeense weerstand tegen dergelijke multilaterale topconferenties. In 1971 en 1974 weigerde de Roemeense partij leider [REDACTED] aan de besprekingen deel te nemen, terwijl in 1979 de Hongaarse partijleider [REDACTED] op het appél ontbrak. Dit laatste hield verband met het bezoek dat Brezhnev kort voordien aan Hongarije gebracht had.

(b) Tegen deze achtergrond bezien is het verloop van de besprekingen dit jaar, waar liefst drie partijleiders op het appél ontbraken, opmerkelijk te noemen. Dit temeer daar de Tsjechoslowaakse partijleider [REDACTED] nog kort tevoren in Moskou was geweest en niettemin de Krim bezocht, terwijl de Bulgaarse partijleider [REDACTED] eveneens kort tevoren de Sovjet-Unie bezocht maar geen ontmoeting met Brezhnev had. Wel zou een en ander in overeenstemming kunnen zijn met de melding van medio juni, in die zin dat [REDACTED] [REDACTED] [REDACTED] en [REDACTED] "echt dringende problemen" te bespreken hadden.

Voor de eerste drie als meest-betrokkenen bij de Poolse ontwikkelingen zijn hiervoor gronden aan te voeren, temeer daar zij alle drie met interne problemen te kampen hebben. Wat betreft [REDACTED] lijkt deze hypothese geloofwaardig te worden door het Sovjet-Mongoolse communiqué en de weinig problemen opleverende onderlinge relatie. Bovendien vinden de

Krimbesprekingen formeel plaats op uitnodiging van het Centraal Comité van de CPSU en in het bijzonder Secretaris-Generaal Brezhnev persoonlijk, hetgeen moeilijk te rijmen valt met het eigen initiatief dat de officieuze melding veronderstelt.

- (c) Voorgaande betekent mogelijk dat de afwezige drie partijleiders óf niet uitgenodigd zijn (waarvoor van Roemeense zijde een vage aanwijzing voorhanden is wat betreft dat land), óf de uitnodiging niet aanvaard hebben. In beide gevallen blijft sprake van een opmerkelijke gang van zaken, waarvan naar de redenen slechts gegist kan worden. Aanvankelijke suggesties dat de gezondheidstoestand van Brezhnev de aanleiding van afgelasting zou zijn lijken gesteund te worden door de ongebruikelijk late datum van het eerste Krimbezoek en de lange tussentijd tussen de bezoeken van [REDACTED] en [REDACTED] maar worden enigszins weerproken door de "normale" tussentijden nadien. Die lange tussentijd kan wellicht veeleer duiden op een afzegging van één of meer bezoeken, mede gelet op de gang van zaken in 1979 toen [REDACTED] niet meedeed. Een andere mogelijkheid vormt de preoccupatie met andere problemen, zoals de kwestie Libanon en de ontwikkelingen in Polen. Voor deze hypothese bieden de communiqué's aanknopingspunten, in die zin dat Libanon/het Midden-Oosten in tegenstelling tot voorheen in alle communiqué's werd genoemd, terwijl de bezoekende Oosteuropese leiders degenen zijn die het nauwst bij de ontwikkelingen in Polen betrokken zijn.
- (d) Terwijl in alle vier communiqué's sprake is van volledige overeenstemming van standpunten is deze uitdrukking slechts bij [REDACTED] en [REDACTED] zonder enig voorbehoud. Bij de Oostduitse partijleider [REDACTED] laat de gebruikte term ruimte open voor (kleine) meningsverschillen, maar bij de Poolse partijleider [REDACTED] duidt de gebruikte terminologie en vorm op gebrek aan eensgezindheid bij de beoordeling van de ontwikkelingen in Polen. Dit lijkt te maken te hebben met de weer

toenemende onrust in Polen. Veelbetekend lijkt ook het feit dat de Militaire Raad voor Nationale Redding (WRON) en [REDACTED] voorzitterschap daarvan in het geheel niet genoemd worden en ook de uitzonderingstoestand als zodanig slechts indirect wordt vermeld. Dit duidt op voortdurende ideologische problemen met de instelling van het militaire bewind in Polen, hoewel de Sovjet leiders die uitzonderingstoestand en de WRON om machtspolitieke redenen met enige terughoudendheid steunen. Dit laatste blijkt in het bijzonder waar gesteld wordt dat de Sovjet-Unie Polen "naar vermogen" zal blijven helpen. Daarbij moet verder nog worden opgemerkt dat het gebruik van de term socialistisch internationalisme voor Polen een aanwijzing is dat Sovjet belangen in het WP nog altijd van doorslaggevend belang zijn.

- (e) Wat betreft de Oosteuropese multilaterale samenwerking is het opmerkelijk dat juist het Sovjet-Tsjechoslowaakse communiqué als enige verwijst naar een komende economische topconferentie van de socialistische gemeenschap. Ook bij eerdere gelegenheden is gebleken dat Tsjechoslowakije hier een voortrekkersrol vervult, evenals dat ten aanzien van een nieuwe wereldconferentie van communistische partijen het geval is. Op beide vlakken is in wezen echter sprake van een zorgvuldig met de Sovjet-Unie afgestemd en door de Sovjet-Unie gestimuleerd initiatief, dat evenwel op de nodige weerstanden stuit en daarom niet door de Sovjet-Unie zelf naar voren wordt gebracht. Niet uitgesloten is dat de economische top later dit jaar in de plaats zal komen van een normaliter dit jaar bijeen te roepen zitting van het Politiek Consultatief Comité van het Warschaupakt, dan wel dat een dergelijke zitting mede gebruikt wordt om een economische top in 1983 voor te bereiden.
- (f) Wat betreft de drie Oosteuropese communiqué's kantenslotte geconstateerd worden dat de Oost-West betrekkingen en in het bijzonder de INF-problematiek minder

aandacht krijgen dan voorgaande jaren en dat op dit vlak in grote trekken van oppervlakkige verplichte uitspraken gesproken kan worden. Een uitzondering hierop vormen de tegemoetkomende geluiden over de Bondsrepubliek in het Sovjet-Oostduitse communiqué. Wel blijkt uit de drie communiqué's dewens het ontspanningsproces voort te zetten, mede gezien de ondanks alles relatief milde taal ten opzichte van het Westen en in het bijzonder de Europese NAVO-landen die mede bedoeld is om de tweespalt in het Westerse bondgenootschap te vergroten. Evenals vorig jaar geven de communiqué's eenenigszins defensief beeld van de positie van de Sovjet-Unie en socialistische gemeenschap in de wereld.

2. Sovjet-Unie

a. Mindef [REDACTED] over de Geneefse onderhandelingen

In een op 19 augustus gepubliceerd interview heeft de Sovjet Minister van Defensie, MSU [REDACTED] de westelijke pers ervan beschuldigd de Sovjet positie inzake de "onderhandelingen over een begrenzing van de nucleaire wapeningen in Europa" sterk verbasterd weer te geven. De Verenigde Staten beschuldigde hij ervan de vertrouwelijkheid van de onderhandelingen te hebben geschonden en aldus tot de verdraaiingen te hebben bijgedragen. Ook zijn de Verenigde Staten volgens [REDACTED] uit op een saboteren van de onderhandelingen door vast te houden aan hun "nul-optie". Daarnaast zette hij het in mei door de Sovjet-Unie voorgestelde plan uiteen dat voorziet in "die Schaffung einer umfangreichen europäischen Zone der Reduzierung und Begrenzung der Kernwaffen vom Nordpolarmeer bis Afrika, von der Mitte der Atlantik bis zum Ural" (versie van Neues Deutschland). Doel moet zijn dat over vijf jaar de Sovjet-Unie en de NAVO ieder niet meer dan 300 INF-systemen met een reikwijdte van 1.000 km en meer hebben. Hierdoor is de stationering van kruisvluchtwapens en Pershing-II raketten verboden, vooral omdat de Sovjet-Unie de Britse en Franse kernwapensystemen onder dit plafond wenst te begrijpen, omdat ze ook op de Sovjet-Unie en haar bondgenoten gericht staan. Voorts wil de Sovjet-Unie in Europa "begeleidende maatregelen" nemen ter beperking van kernwapens met een reikwijdte tot 1.000 km. Een oproep om als eerste stap ter beperking van alle soorten kernbewapening te komen tot een wederzijdse bevriezing van de arsenalen ontbreekt niet, na een weergave van de Sovjet kritiek op Amerikaanse opvattingen en plannen terzake van de strategische bewapening en de ontkenning dat de Verenigde Staten op nucleair-strategisch gebied een achterstand zouden hebben.

Commentaar: - De opvatting dat de Sovjet-Unie er met haar INF-opstelling op uit is vooreerst de onderhandelingen te rekken om de Verenigde Staten politiek in het defensief te dwingen, heeft

met de verwijten van [REDACTED] nieuw voedsel gekregen. De vraag of deze uitlatingen op dit tijdstip primair tactisch gemotiveerd zijn om voor de rest van dit jaar tijd te winnen lijkt bevestigend te moeten worden beantwoord. Vanuit Sovjet gezichtspunt is dit nodig om in 1983 met nieuwe voorstellen te komen die minimaal gericht zijn op het bereiken van uitstel van stationering van cruise missiles en Pershing-II en hernieuwd overleg aan NAVO-zijde. Voorstelbaar is dat de Sovjet-Unie met een als "aanmerkelijk" gepresenteerde versoepeling van haar nu op tafel gedeponeerde voorstel komt, daarbij hopen op toenemende onenigheid binnen de NAVO en wellicht tussen Westeuropese landen onderling. Zo'n versoepeling kan mogelijk in de ogen van de Sovjet leiding nodig zijn, omdat de tot dusver dit jaar gedane beloften (o.a. eenzijdig moratorium) in het Westen eerst met scepsis en daarna met ongeloof zijn ontvangen.

- Opmerkelijk in het interview zijn [REDACTED] tamelijk nauwkeurige afbakening van "een omvangrijke Europese zone" waarbinnen de kernwapens beperkt en gereduceerd moeten worden (dat laatste duikt overigens steeds meer op aan Sovjet zijde sinds Brezhnev's toespraak op 18 mei). Deze zone is ruimer gedefinieerd dan het gebied dat doorgaans van Sovjet/WP onder het "oorlogstheater Europa" - als grootste categorie voor de indeling van de factor ruimte in militaire theorie en (operatief) strategische planning - wordt verstaan. Deze vergelijking is mogelijk van belang omdat aan Sovjet zijde de relatie wapenbeheersing - militaire opbouw geacht wordt een nauwe te zijn.

- De aandacht kan tenslotte worden gevestigd op het noemen van de Sovjet-Unie en haar bondgenoten (waarop Westelijke systemen staan gericht volgens [REDACTED] en op begeleidende maatregelen voor wapensystemen met minder dan 1.000 km reikwijdte. Hoewel ze in het interview niet in relatie tot elkaar staan, is het niet uitgesloten dat mogelijke Sovjet opties voor laatstgenoemde wapensystemen tot onenigheid met NSWP-landen kunnen leiden.

3. Tsjechoslowakije

Binnenlandse ontwikkelingen

Uit Tsjechoslowakije komen de laatste tijd berichten over groeiende onrust onder de bevolking. Deze heeft te maken met de starre binnenlandse politieke opstelling van het regime, maar ook met de verslechterde economische situatie. Hoewel overwegend nog sprake is van apathie, zou het niettemin hier en daar tot stakingen zijn gekomen in de industriële centra.

Het regime zelf zou het aan zelfvertrouwen ontbreken, terwijl het intern verdeeld zou zijn. Zo is sprake van groepsvorming en verdere verslechtering van de verhouding tussen Tjsechen en Slowaken.

(B-3)(R/W/G)

Commentaar: Hoewel de vermelde onrust vooralsnog geen dramatische vormen aanneemt lijkt de situatie zich wel zodanig te ontwikkelen dat de interne spanningen toenemen. Mede met het oog hierop zouden de veiligheidsdiensten op districtsniveau versterkt worden. Tot dusver is de situatie evenwel geheel onder controle, zelfs in die mate dat de dissidentenbeweging "Charta'77" sterk aan betekenis heeft moeten inboeten.

Met betrekking tot de verdeeldheid binnen het regime zouden de spanningen zo hoog zijn opgelopen dat de Sovjet partijleiding een bemiddelende rol zou hebben moeten spelen. Dit zou gebeurd zijn tijdens het bezoek dat partijleider/president [REDACTED] en een aantal andere vooraanstaande partij- en regeringsfunctionarissen van 1 tot 4 juni aan de Sovjet-Unie brachten. Hoewel een en ander niet bevestigd kan worden lijkt de samenstelling van de delegatie deze hypothese te steunen. Daarbij lijkt de deelname van zowel vooraanstaande Tsjechische als Slowaakse functionarissen op enig verband met de genoemde nationale tegenstellingen te duiden.

Geconstateerd moet worden dat de afgelopen jaren al meerdere malen geruchten over ernstige tegenstellingen binnen de Tsjechoslowaakse leiding hebben gecirculeerd, maar dat deze nimmer echt hard konden worden gemaakt. Enerzijds is hierbij de uiteindelijke opvolging van partijleider [REDACTED] in het geding, anderzijds echter ook de te volgen binnenlandse politieke koers. Een pragmatischer politiek en economisch beleid heeft dit (nog) niet kunnen bewerkstelligen.

Er zijn evenwel aanwijzingen dat de partijleiding de noodzaak begint te onderkennen van enig pragmatisme om de problemen waarvoor zij staat het hoofd te kunnen bieden.

Dit heeft echter nog nauwelijks in concrete veranderingen geresulteerd, waar bij de ervaring leert dat gevestigde belangen in het partijapparaat hieraan weerstand bieden.

Hoofdstuk B: Economie

1. DDR - Teruggang in de economische groei

De economische groei in de DDR heeft in de eerste zes maanden van dit jaar 3% bedragen. In 1981 nam het nationaal inkomen in het eerste halfjaar nog met 5% toe. Het jaarplan 1982 voorziet in een groei van 4,8%. De industriële produktie is volgens de "Neues Deutschland" van 16 juli 1982 met in totaal 3% gestegen (Plan 4,62). In de onder de industrie-ministeries vallende bedrijven bedroeg de produktie-toename 4%. De arbeidsproduktiviteit in de industrie is in de eerste zes maanden van dit jaar 3,4% gestegen (Plan 4,5%). De netto-geldinkomens van de bevolking en de kleinhandelsomzet zijn in het eerste halfjaar met 3% respectievelijk 1,6% toegenomen. Het jaarplan voor 1982 had in beide gevallen een stijging met 4% voorzien.

Commentaar: Hoewel volgens "Neues Deutschland" sprake is van een "...be-trächtlicher Leistungs- und Effektivitätszuwachs" en volgens het dagblad bij de industriële produktie het plan zelfs is overtroffen, zijn de streefcijfers in werkelijkheid niet ge-haald. De relatief sterke teruggang in de economische groei hangt nauw samen met de problemen waarmee de DDR in toenemende mate in de handel met het Westen te kampen heeft.

Daarbij moet gewezen worden op de sterke stijging van de Oostduitse harde valuta-schuldenlast tot naar schatting (netto) 12 miljard dollar eind 1981, op de daarmee gepaard gaande hoge renteverplichtingen (van rond 1 miljard dollar dit jaar), en op de algemene Westerse terughoudendheid inzake vergroting van de kredietverlening aan de Oostbloklanden.

De hierdoor noodzakelijk geworden export-inspanning heeft nog niet aan de (plan)verwachtingen beantwoord, al meldt "Neues Deutschland" wel een overschot op de handelsbalans met het Westen en de Derde Wereld tezamen. Het Oostduitse partijblad laat evenwel een verdere uitsplitsing achterwege, hetgeen de on-zekerheid vergroot of, en zo ja, in welke mate het hier een overschot in harde valuta betreft. De Oostduitse handelsposi-tie wordt extra bemoeilijkt doordat óók de uitvoer naar de Sovjet-Unie, de belangrijkste handelspartner en leverancier van energie en grondstoffen van de DDR aanzienlijk moet worden verhoogd. De oorzaak hiervan is primair gelegen in het feit dat de prijsstijgingen op de wereldmarkt van de afgelopen jaren

als gevolg van de binnen de CEMA geldende prijsformule nu steeds meer hun neerslag vinden in de door de Sovjet-Unie voor de uitvoer van deze goederen gerekende prijzen en de importrekening van de DDR aanzienlijk vergroten. Het feit, dat de Sovjet-Unie niet bereid (gebleken) is deze leveranties op te voeren maar de energie- en grondstoffen-export in de meeste gevallen op het niveau van 1980 heeft gestabiliseerd, heeft het grote belang van een verhoogde efficiency in het gebruik van deze hulpbronnen voor de Oostduitse economie onderstreept. Dit geldt temeer, nu de mogelijkheden voor vergroting van de binnenlandse energie- en grondstoffen-productie beperkt zijn (met uitzondering van bruinkool), en de financiële ruimte voor aanvullende aankopen op de wereldmarkt ontbreekt. De afgelopen jaren is reeds enige vooruitgang geboekt bij het streven naar een zuiniger verbruik van energie en grondstoffen. Volgens "Neues Deutschland" is in het eerste halfjaar van 1982 het energie- en grondstoffenverbruik verder verlaagd, te weten met 6%. Nu de vooruitzichten vooral op het gebied van de energievoorziening verder dreigen te verslechteren, zijn verdergaande successen op dit vlak van het grootste economische belang. De (nog niet bevestigde) melding, dat de Sovjet-Unie de olie-uitvoer naar de DDR na een eerdere verlaging van de export met 2 miljoen ton met nog eens 1 miljoen ton tot 16 miljoen wil verlagen, onderstreept slechts het dringende karakter daarvan.

Het is echter uiterst onzeker of de noodzakelijke verhoging van de efficiency in het Oostduitse productieproces (en distributie-apparaat) in de economisch gezien noodzakelijke omvang zal kunnen worden gerealiseerd. In dit verband moet erop gewezen worden, dat de problemen op het gebied van de buitenlandse handel de financiële ruimte voor een (geforceerde) modernisering en rationalisering van de Oostduitse industrie aanzienlijk beperken. In dit kader is het niet zonder betekenis dat volgens "Neues Deutschland" in het eerste halfjaar van 1982 voor 22 miljard Mark in de economie is geïnvesteerd, hetgeen aanzienlijk minder was dan vorig jaar (23,5 miljard Mark). De genoemde handelsproblemen hebben ook negatieve gevolgen voor de levensstandaard van de Oostduitse bevolking.

Reeds is gewezen op het feit, dat de stijging van de particuliere inkomens en de omzet van de kleinhandel zelfs volgens de officiële cijfers aanzienlijk bij de streefcijfers is achtergebleven. In tegenstelling tot de - schaarse, onvolledige - mededelingen in "Neues Deutschland" is van een verbetering van het aanbod van levensmiddelen en consumptiegoederen geen sprake. Uitgaande van een prijsstijgingspercentage van naar schatting 4% per jaar is er in de eerste zes maanden van 1982 veeleer van een reële teruggang in de marktvoorziening sprake geweest. Een verdere teruggang is waarschijnlijk. Met name op het gebied van de levensmiddelenvoorziening (vooral vlees) lijkt een dergelijke verslechtering onvermijdelijk nu de invoer van veevoeder voor de rest van dit jaar vrijwel is gestaakt onder invloed van de Oostduitse harde valuta-tenkorten. Zelfs moet het niet uitgesloten worden geacht, dat het prijsbeleid in zijn totaliteit zal worden herzien teneinde het prijsniveau over de gehele linie te kunnen aanpassen/verhogen. Vooralsnog is het op politiek-psychologische gronden niet erg waarschijnlijk dat de te verwachten verslechtering van de voedelsvoorziening - zoals in één bericht gemeld wordt - aanleiding zal geven tot een officiële distributie van levensmiddelen (met name vlees). Vaststaat wel, dat de ongunstige ontwikkeling van de binnenlandse marktvoorziening een negatief effect zal hebben op de toename van de arbeidsproductiviteit in de DDR. Een versnelde groei daarvan is juist [REDACTED] voor de realisering van de streefcijfers van het huidige Vijfjarenplan (1981-1985). De "ungünstigen Veränderungen der Aussenwirtschaftlichen Bedingungen" lijken een bijstelling van de plancijfers (naar beneden) onvermijdelijk te maken.

MO 8/82

2. Hongarije - Prijsverhogingen

Op 9 augustus 1982 zijn in Hongarije de prijzen van een groot aantal levensmiddelen (onder andere brood, meel en rijst) alsmede tarieven van het openbaar vervoer aanzienlijk verhoogd. Reeds eerder dit jaar waren prijsverhogingen voor energieprodukten doorgevoerd (medio april). Voor de laagste inkomenscategorieën is een beperkte financiële compensatieregeling van kracht geworden. In juli 1982 is de Hongaarse Munteenheid, de Forint, met 6 à 7% ten opzichte van de Westerse valuta gedevalueerd.

Commentaar: De prijsverhogingen zijn een onderdeel van het sinds enige jaren door de Hongaarse regering gevoerde beleid om de binnenlandse prijsstructuur nauwer te laten aansluiten bij de (prijs) ontwikkelingen op de wereldmarkt. Langs deze weg worden tevens de staatssubsidies op de levensmiddelen- en consumptiegoederenprijzen verlaagd. Het prijsbeleid moet niet in de laatste plaats het herstel van het "externe" evenwicht, dat wil zeggen het evenwicht in het economische verkeer met het buitenland (en vooral het Westen), bevorderen.

De recente maatregelen, die volgen op de verhogingen van de energieprijzen in april 1982, kunnen echter ook niet los worden gezien van de ernstige financiële problemen waarmee Hongarije sinds begin dit jaar te kampen heeft. Deze problemen hangen zeer sterk samen met de duidelijk toegenomen - en deels politiek geïnspireerde - Westerse terughoudendheid ten aanzien van de verlening van nieuwe kredieten aan de Oostbloklanden. Deze Westerse opstelling is mede ingegeven door de groeiende onzekerheid ten aanzien van het Oosteuropese vermogen om ook op de lange termijn aan de betalingsverplichtingen (tegenover Westerse bankinstellingen) te kunnen voldoen. De noodzakelijk geworden onderhandelingen met Polen en Roemenië over de opstelling van nieuwe aflossingsregelingen hebben deze onzekerheid versterkt.

Hoewel het Hongaarse regeringsbeleid, dat als enige binnen het Oostblok geleid heeft tot een wezenlijke decentralisatie van de besluitvorming en de toekenning van een belangrijke rol aan marktelementen in de economie, de afgelopen jaren gunstige resultaten heeft opgeleverd - onder andere sterke verbetering van de handelsbalans met het Westen - is van een in beginsel gerechtvaardigde "uitzonderingspositie" voor Hongarije in de opstelling van de Westerse bankinstellingen geen sprake.

De omvang van de harde valuta schuldenlast van Hongarije van netto ruim 7,5 miljard dollar eind vorig jaar en de teleurstellende ontwikkeling van de Hongaarse export naar het Westen zijn daar (mede) debet aan. Door de terugtrekking van harde valuta-tegoeden door (vooral) Westerse banken nam de omvang van de Hongaarse deviezenreserve met ruim 1,1 miljard dollar af tot minder dan 500 miljoen dollar. De daardoor mede veroorzaakte liquiditeitsproblemen zijn recentelijk wat in betekenis afgenomen dankzij enige nieuwe kredieten.

Vaststaat evenwel, dat de algemene verslechtering van het politieke en financieel-economische klimaat tussen Oost en West ook in de toekomst Hongarije niet onberoerd zal laten. Een duurzaam herstel van het "externe" economische evenwicht zal daardoor mogelijk verdergaande offers vergen in de vorm van een aanzienlijke teruggang in de - naar Oosteuropese maatstaven - zeer hoge levensstandaard van de Hongaarse bevolking. Ook een recente melding volgens welke de levensstandaard de komende jaren met maar liefst 20% zal (moeten) worden verlaagd (door middel van een bevrozing van de inkomens en een verdere verhoging van de prijzen) wijst in die richting. Een dergelijke, stringenter versoberingspolitiek zou evenwel ernstige gevolgen kunnen hebben voor de sociaal-politieke stabiliteit in Hongarije.

MO 8/82

3. Joegoslavië - De betekenis van de defensie-industrie voor de buitenlandse handel

In het Joegoslavische dagblad "Politika" van 11 juni 1982 is de rol van de defensie-industrie in de buitenlandse handel en daarmee in het op stabilisatie van de economische situatie gerichte regeringsbeleid onderstreept. Volgens het dagblad, dat hierbij de woorden van de vice-Minister van Defensie voor "militaire economie" en produktie, kolgen [REDACTED] aanhaalde, voorziet de defensie-industrie in 70% van het door de Joegoslavische strijdkrachten benodigde militaire materieel en overtrof de uitvoer van militaire goederen vorig jaar met 33% de (waarde van de) invoer ervan. Dit jaar zal het verschil tussen de militaire uit- en invoer 47% bedragen. Volgens Kolgen [REDACTED] had Joegoslavië op het gebied van militair-economische en wetenschappelijk-technische samenwerking met 48 landen overeenkomsten gesloten. De waarde van 40 van deze zakelijke transacties, die nog dit jaar zullen worden uitgevoerd, bedroeg volgens het dagblad 6,2 miljard dollar. Verder zouden de besprekingen over nog eens 70 overeenkomsten nog gaande zijn.

Deze zullen volgens "Politika" voor ongeveer 25% van de betreffende projecten naar verwachting nog dit jaar kunnen worden afgerond.

Daarbij zou het gaan om akkoorden ter waarde van zo'n 2,5 miljard dollar. Het dagblad prijst tevens de efficiënte produktie- en arbeidsorganisatie in de Joegoslavische defensie-industrie, waarvan de bedrijfsresultaten vorig jaar volgens "Politika" beter zijn uitgevallen dan (overal) elders in de Joegoslavische industrie. Het blad meldt dat de prijsstijgingen in de defensie-industrie tot 24,6% beperkt zijn gebleven in 1981, terwijl in de industrie als geheel de stijging bijna 45% bedroeg.

Commentaar: Joegoslavië heeft de afgelopen jaren de export van militair materieel naar vooral Derde Wereld-landen sterk opgevoerd, hetgeen enigszins heeft bijgedragen tot de beperking van het tekort op de Joegoslavische handels- en betalingsbalans van de afgelopen jaren. Eind november 1980 gaf de toenmalige Minister van Defensie [REDACTED] te kennen, dat de militair-economische samenwerking met niet-gebonden en ontwikkelingslanden goed was voor meer dan 25% van de totale Joegoslavische export naar deze landen. [REDACTED] had in de "Politika" van 20 december 1979 dit percentage nog op 16,63% gesteld. De feitelijke betekenis van de genoemde bedragen van 6,2 en

MO 8/82

2,5 miljard dollar die in het artikel van 11 juli 1982 worden genoemd, is onduidelijk. Het is in ieder geval uitgesloten dat deze (zelfs voor het merendeel) de waarde aangeven van militair-economische samenwerkingsakkoorden. De Joegoslavische defensie zal in sterke mate van import afhankelijk blijven voor wat betreft gevechtsvliegtuigen, tanks, raketten en geavanceerde electronica. Het regeringsstreven om in 1985 het percentage waarmee de Joegoslavische defensie-industrie in de behoeften van de strijdkrachten van het land kan voorzien, tot 80% op te voeren, doet daar weinig aan af. Hoogstens impliceert dat een traag verloop van het programma voor de modernisering van de uitrusting van de Joegoslavische strijdkrachten.

Het artikel in "Politika" is niet in de laatste plaats van belang, gezien de bijdrage die de defensie ook de komende jaren zal moeten leveren aan de bestrijding van de economische crisis in Joegoslavië. In het kader van het "stabilisatie"-programma van de regering heeft het defensie-apparaat reeds offers moeten brengen. In dit verband kan onder meer gewezen worden op de (in vergelijking met het inflatie-cijfer van zo'n 40%) relatief bescheiden verhoging van de defensiebegroting voor 1982 (+20%). De verdediging in "Politika" van het economisch functioneren van de militaire industrie door verwijzing naar de rol ervan in de Joegoslavische export en door opgave van zeer opvallend uiteenlopende percentages van de prijsstijgingen in de defensie-industrie en de industrie als geheel, kan erop duiden dat door de militaire leiding behoefte wordt gevoeld de positieve kanten van de Joegoslavische defensie-inspanning sterker onder de publieke aandacht te brengen. Mogelijk wordt ernaar gestreefd op deze wijze grotere financiële aanslagen op het defensie-apparaat te voorkomen.

Hoofdstuk C: Militair

1. Activiteiten landstrijdkrachten

a. Warschaupakt

( ) Activiteiten Warschaupakt landstrijdkrachten algemeen

In vrijwel de gehele Centrale Sector heerste gedurende de verslagperiode een levendig tot intensieve oefen-/opleidingsactiviteit. Bij de gerechtselementen werden de activiteiten beheerst door divisiegeleide regiments-oefeningen. Het totale activiteitenbeeld vertoonde over het algemeen geen afwijking met hetgeen als normaal voor de tijd van het jaar wordt beschouwd.

el werden in de Militaire Districten Baltische Landen en Leningrad vanaf ongeveer medio augustus tot begin september enige bijzondere activiteiten waargenomen bij de luchtlandingsdivisies en bij luchttransporteenheden. Deze activiteiten waren vermoedelijk niet los te zien van de oplopende spanning in Polen, die een hoogtepunt zou bereiken toen op 31 augustus in geheel Polen demonstraties plaatsvonden ter herdenking van het feit dat twee jaar daarvoor de vakbond "SOLIDARNOSC" werd opgericht. Gedurende de verslagperiode werden enige aanwijzingen verkregen voor een a.s. oefening in het noorden van de DDR onder de naam "UDAR-82". Aan de oefening zou worden deelgenomen door NVA en GSVG-eenheden.

Bij het afsluiten van dit overzicht was de oefening nog niet begonnen, hoewel wel kennelijke voorbereidingen konden worden vastgesteld.

In vrijwel alle WP-lidstaten waren elementen van de strijdkrachten ingeschakeld bij de oogstwerkzaamheden.

b. Tijdelijk Verboden Gebied 2/82

Voor de periode 170900a augustus - 212400a augustus '82 werd in de DDR Tijdelijk Verboden Gebied 2/82 (TVG 2/82) ingesteld.

De restrictie betrof een klein gebied in het zuidelijke deel van de DDR en verbond twee permanent verboden gebieden met elkaar.

Voor wat betreft de landstrijdkrachten werden geen activiteiten waargenomen die met deze restrictie in verband

kunnen worden gebracht.

Voor een globale ligging van het TVG, zie pag 23.

c. Polen

Bij de Poolse strijdkrachten werd gedurende de verslagperiode zoveel mogelijk getracht een normaal oefen-/opleidingsprogramma af te werken.

Elementen van meerdere divisies bleven evenwel op een of andere wijze betrokken bij de maatregelen voortvloeiende uit de Staat van beleg. Hiertoe behoorde o.m. het bewaken van vitale objecten maar ook van hotels waarin veiligheidstroepen waren ondergebracht.

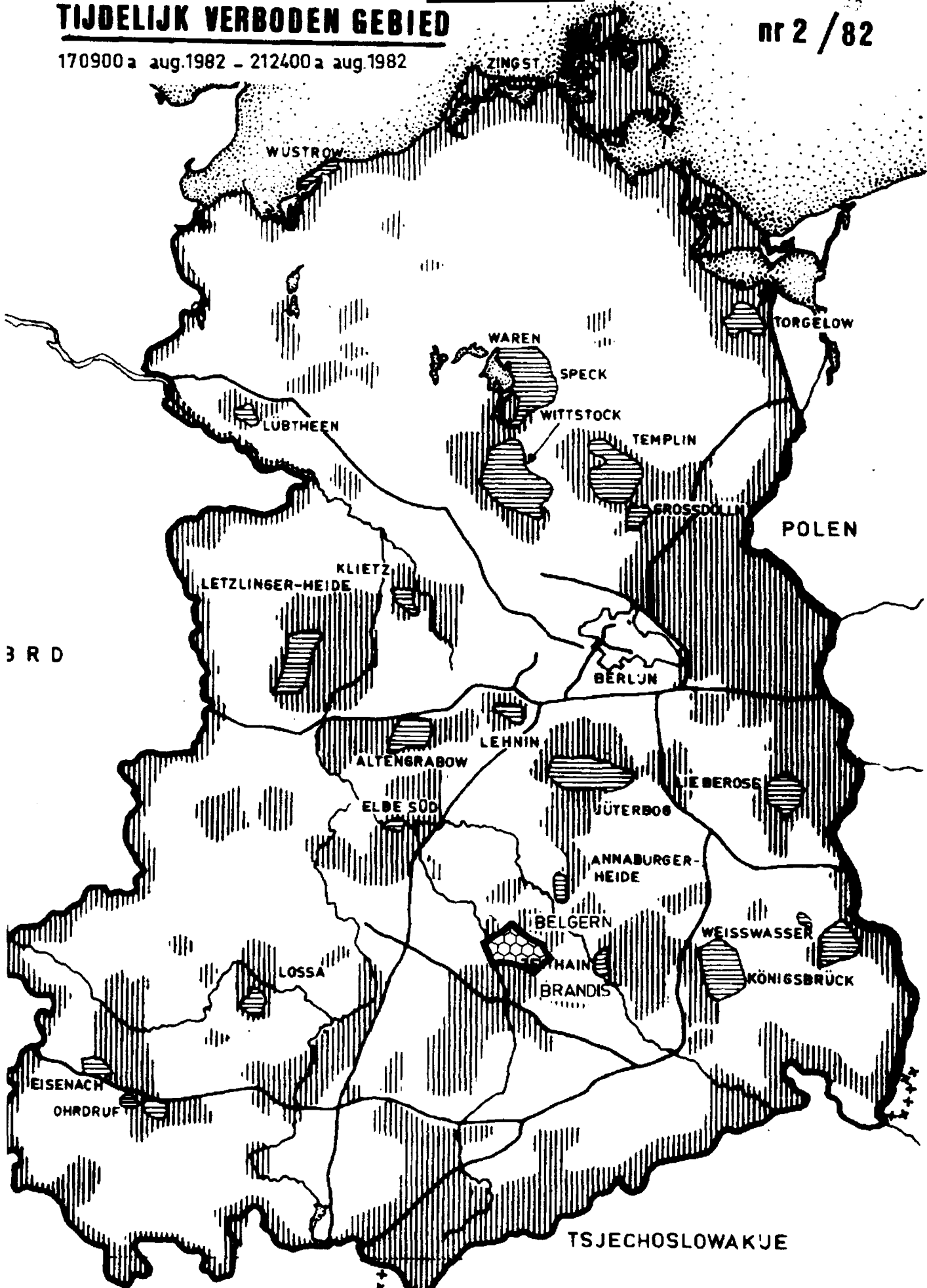
Elementen van tenminste drie divisies waren inbeschakeld bij de oogstwerkzaamheden.

In de O³ sfeer bij de strijdkrachten was in de loop van de verslagperiode sprake van een toenemende activiteit. Deze toename hield ongetwijfeld verband met te verwachten demonstraties en onlusten rond 31 augustus.

TIJDELIJK VERBODEN GEBIED

170900 a aug.1982 - 212400 a aug.1982

nr 2 / 82

DEEL II: MIDDEN-OOSTEN/AFRIKA1. Libanon

De mogelijkheid van een voorlopige deling van Libanon in een Israelische en Syrische invloedssfeer, grofweg respectievelijk zuidelijk en noordelijk van de hoofdweg Beiroet-Damascus, kan worden gebaseerd op nieuwe uitspraken en ontwikkelingen sedert de evacuatie van ongeveer 10.000 PLO-strijders uit West-Beiroet (naar Tunesië, Jordanië, Syrië, Noord- en Zuid Jemen, Irak, Soedan en Algerije) als afsluiting van het Israelische militaire offensief tot nu toe. Volgens herhaalde uitspraken van Minister van Defensie Sharon en [REDACTED] echter staat een zogenoemde "tweede fase" te beginnen, en bij afsluiting van dit overzicht bestonden hiervoor enkele aanwijzingen. Doelstelling is vertrek van de Syrische strijdkrachten (naar schatting 30.-40.000 man) en PLO-restanten (volgens Palestijnse bronnen ongeveer 5.000 in de omgeving van Tripoli en 2.000 in de Beqa'a-vallei; de sterkte van de laatste eenheid bedraagt volgens Israelische cijfers 6.000 man terwijl er ook nog kleinere PLO-eenheden zich in het westelijke gedeelte van Zuid-Libanon bevinden) te bewerkstelligen en tekomen tot een vredesaccord met Libanon om "de vrede aan de noordgrens van Israel te garanderen".

Een dergelijke overeenkomst overweegt ook de nieuwe president voor de komende zes jaren [REDACTED] [REDACTED] een van de leiders van het Falangistisch-Maronitische "Libanese Front" en commandant van de "Kataeb"-militie (sterkte ongeveer 20.000). Dit naast andere prioriteiten in het kader van een, door [REDACTED] genoemd, "nieuw tijdperk" in Libanon als: herstel van het "democratische nationale gezag" van de Libanese regering; "aanvaarding" hiervan door Palestijnse vluchtelingen en vertrek van de "buitenlandse strijdkrachten". Wat dit laatste betreft gebruikte de (voormalige) regering-[REDACTED] reeds de Israëlische invasie als excuus om het ADF-mandaat, dat op 27 juli verliep, niet te verlengen.

Als reactie hierop blijft [REDACTED] verklaren dat de, sedert [REDACTED] verkiezing versterkte, Syrische eenheden Libanon niet zullen verlaten zolang de Israëlische invasie-macht in Libanon aanwezig blijft. Ook heeft Assad zich in dreigende termen uitgelaten over een eventueel Israëlisch-Libanese vredesverdrag. Eind augustus werd door Syrië een aantal militaire maatregelen getroffen om deze intentie kracht bij te zetten.

In zuidelijk Libanon krijgt de Israëlische militaire presentie intussen permanenter status.

Er is duidelijk sprake van het treffen van wintervoorzieningen. In de bewoordingen van plv CGS generaal [REDACTED] heet het "(...) the organizational aspect obliges us to prepare for a long time ahead, not just for days". In verband hiermee is de diensplicht met drie maanden verlengd en de defensiebegroting verhoogd (IS 20-30 miljard).

Een militair gezag heeft de nationaal-Libanese bestuursvormen vervangen. Onder leiding van de Israëlische minister van Economische Zaken Meridor nemen handelsbetrekkingen tussen Zuid-Libanon en Israël grotere vormen aan, (volgens Israëlische bronnen bedroeg de Israëlische export naar Libanon in de maanden juli en augustus meer dan de handel met Egypte gedurende één jaar) worden postale activiteiten georganiseerd, vindt integratie van de Israëlische en Libanese muntsoorten plaats, openen Israëlische bedrijven kantoren in Tyrus en Sidon en wordt de militaire infrastructuur uitgebreid. Tegelijkertijd heeft Jeruzalem bekendgemaakt dat de wederopbouw van de Palestijnse vluchtelingenkampen zuidelijk van Sidon uitgesloten is.

Legaal in Libanon verblijvende Palestijnen lijken te worden geïntegreerd in de Libanese bevolkingsgroepen.

Intussen is er sprake van geleidelijke wederopbouw van de bezette stad Sidon. Saoedi Arabië heeft financiële steun verleend (\$ 50 miljoen) en de olie-toevoer naar de olie-raffinaderij bij de Zaharani-rivier hervat. Israël ziet verder af van de, door haar geopperde, mogelijkheid tot het stationeren van een multinationale vredesmacht in Zuid-Libanon. Nu opsteert Jeruzalem voor een "Libanese strijdmacht", mogelijk onder leiding van DFF-majoor [REDACTED] die trouwens zijn "Vrije Libanon"-enclave zag vergroot tot aan de Awali-rivier, noordelijk van Sidon en de verkiezing van [REDACTED] kwalificeerde als "een overwinning voor ons (...) en voor Israël". Of [REDACTED] zich zal voegen naar de opvattingen en maatregelen van [REDACTED] in het kader van de Libanese eenheid wat mogelijk ontbinding van zijn militie kan inhouden, is twijfelachtig.

Wat betreft de verhoudingen tussen de diverse Libanese bevolkingsgroepen na de verkiezing van [REDACTED] tot president, lijkt datgene opnieuw duidelijker naar voren te komen, wat mede een van de oorzaken van het begin van de burgeroorlog was, namelijk dat zij hun onderlinge verhoudingen niet door onderhandeling maar door fysieke macht laten bepalen.

Met andere woorden, de tegenstellingen die aanleiding vormden voor de burgeroorlog in 1975-76 kunnen op korte termijn opnieuw leiden tot intern-Libanese conflicten.

Belangwekkend in dit geheel is de positie van AMAL tussen, wat wordt aangeduid als "collaboratie en verzet" (met of tegen ██████████). In Zuid-Libanon maken de sji'ieten 70-80% van de bevolking uit. Na een beginnende organiseren en mobilisering van deze religieuze gemeenschap onder leiding van ██████████ in 1978 is AMAL gestaag uitgebouwd als religieus-politieke organisatie met een eigen militie. Op de voorgrond tredende figuur op dit moment is ██████████ het militaire hoofd van AMAL in zuidelijk Libanon, (de belangrijkste machtsbasis) en tegelijkertijd verantwoordelijk voor de sociale politiek van de gehele beweging. Hij maakt deel uit van het Centrale Comité (24 leden) en Uitvoerende Raad (14 leden) en treedt na ██████████ op als invloedrijkste figuur. AMAL is geografisch in drie districten verdeeld: West Beiroet (waar een tiental leiders zich bevindt, waaronder Berri) en Beqa'a (met een vijftal leiders) zijn tezamen onderverdeeld in zeven afdelingen; het zuiden kent negen afdelingen.

Ondanks de geografische scheiding sedert de Israëliëse invasie blijft landelijke coördinatie mogelijk.

In West-Beiroet en Beqa'a stelt AMAL zich voorzichtig op tegenover Palestijnen. In het zuiden daarentegen wordt provocerend opgetreden. In deze dubbelzinnige rol (die mede wordt bepaald door tal van facties binnen AMAL: pro-Syrië, pro-Iran, pro-PLO, pro-██████████, pro-Falange e.d.) tegenover de regering-██████████ en Israël moet worden afgewacht of het veelbesproken "compromis", met Gemayel c.s. tot stand komt.

Dat AMAL gebruik gaat maken van de tweespalt links-Libanezen (met ██████████ en ██████████ op de voorgrond tredend) en andere onafhankelijke Libanese groeperingen (Murabitun) en de Falangisten lijkt ook niet onaannemelijk.

Veelbetekenend is voorts dat de uit Beiroet vertrokken Palestijnse en Syrische eenheden hun zware wapens aan onder andere de Murabitun in Beiroet hebben overgedragen.

Op dit moment blijven echter zowel Syrië als Israël de meeste invloed uitoefenen op elke nieuwe ontwikkeling in de Libanese kwestie. Het is voorsnog niet erg aannemelijk dat Israël zich gemakkelijk zal schikken in een stilzwijgend compromis met Syrië terzake van de hand-

having van de nu bestaande situatie en krachtsverhoudingen in Libanon. Dit omdat van zo'n situatie waarschijnlijk opnieuw een frustrerende of verlamme-nde werking zou uitgaan op welk plan ook voor de regeling van de Palestijnse kwestie. Voorts is ook een voorlopige de facto deling van Libanon niet in het belang van [REDACTED] omdat dit op den duur de zakelijke/commerciële belangen van de Falange in de Arabische wereld kan compromitteren. Bovendien zijn er nu al aanwijzingen dat van Maronitische zijde onvrede bestaat over de gevolgen van de Israëlische bezetting van het Zuiden. Niettemin is het niet uitgesloten dat zo'n deling feitelijk ontstaat bij uitblijven van militaire actie op grote schaal.

MO 8/82

2. Irak-Iran

a. Irak

In het conflict tussen Iran en Irak hebben zich in de maand augustus bij Basra en Qasr-e-Shirin slechts incidentele gevechten van lichte aard voorgedaan, die geen wezenlijke veranderingen in de militaire posities ten gevolge hadden.

Irak heeft deze periode van relatieve rust gebruikt om haar defensieve posities te versterken. Bij Basra werd een tweede ring van versterkingen aangelegd achter de reeds bestaande stellingen. Tankeenheden worden in reserve gehouden oostelijk van de Shatt-al-Arab.

Saddam Hussein heeft gedreigd Iraanse steden te bombarderen en het strijdgebied uit te breiden tot in elk geval de Iraanse helft van de Perzische Golf, als Iran de oorlog voortzet. Tot driemaal toe voerde de Iraakse luchtmacht aanvallen uit op het eiland Kharg, Iran's belangrijkste olie-export haven, nadat het noordelijk deel van de Perzische Golf op 12 augustus tot oorlogsgebied was uitgeroepen.

Eerder had Irak daar een Grieks en een Zuidkoreaans vrachtschip tot zinken gebracht.

De ontploffing van een bom voor het Ministerie van Planning in Bagdad op 1 augustus was aanleiding voor Saddam Hussein zich accoord te verklaren met de verplaatsing van de top-conferentie van niet-gebonden landen van Bagdad naar mogelijk New Dehli waarop enkele niet-gebonden landen reeds eerder hadden aangedrongen. De veiligheid van de deelnemers zou niet gegarandeerd kunnen worden. De daders van de aanslag zijn onbekend.

b. Iran

Ondanks ernstige logistieke, materiële en personeelsproblemen lijkt Iran de voorbereidingen voor verdere offensieve acties ten noord-oosten van Basra en in het noorden bij Qasr-e-Shirin voort te zetten. Een eerdere, op 6 augustus ingezette aanval door Iran bij Qasr-e-Shirin, werd door Irak afgeslagen.

Wat de binnenlandse politieke situatie betreft kan worden opgemerkt dat eind juli enkele kabinetsleden aftraden. Zo nam oud-premier en leider van de Revolutionaire "Komitehs" Mahdavi-Kani ontslag. Als reden gaf hij de motie die onlangs door de Majlis werd aangenomen, waarbij de "Komitehs" ondergeschikt werden gemaakt aan het Ministerie van Binnenlandse Zaken en een nieuw Ministerie voor de Revolutionaire Wachters werd opgericht. Het lijkt waarschijnlijk dat Mahdavi-Kani een zekere mate van in-

vloed op het beleid zal blijven uitoefenen via zijn positie in de Revolutionaire Raad en als hoofd van het Militair-Theologisch Genootschap.

Verder vonden er opnieuw arrestaties plaats in de gelederen van politiek-oppositionele groeperingen, waarbij met name leden van de Tudeh partij en de Moejahedien-e-Khalq en leden en leiders van de "Organisatie voor de eenheid van Communisten" genoemd kunnen worden. Ook werden weer executies van politieke gevangenen gemeld.

Berichten over bemiddelingspogingen tussen Iran en Irak bevatten opnieuw tal van tegenstrijdigheden.

Commentaar: De belangrijkste ontwikkeling van de afgelopen weken, na vijf mislukte Iraanse offensieven om Basra betreft de Iraakse luchtbombardementen op Iran.

Het voornaamste doel van de Iraakse aanvallen, het olielaadstation op het eiland Kharg moet, naast vergelding voor Iraanse bombardementen op Basra, gezocht worden in een poging om Iran op economisch gebied te treffen. Een effectieve belemmering van het scheepvaartverkeer in de Perzische Golf zou de export van Iran's olieproductie (op dit moment meer dan 2 miljoen vaten per dag) ernstig bemoeilijken en daarmee de toch al deplorabele economische toestand doen verslechteren.

De reden voor het feit dat Saddam Hussein pas nu overgegaan is tot aanvallen op Kharg en de blokkade van de Perzische Golf, kan gevonden worden in Saddam Hussein's aanvankelijke vrees voor internationale reacties, met name van de niet-gebonden landen, die van de Iraanse oliehavens gebruikmaken.

3. Somalië - Ethiopië; militaire en politieke ontwikkelingen

De resultaten die de gecombineerde DFSS/Ethiopische troepenmacht met zijn eind juni begonnen opmars in het Somalische deel van de Ogaden heeft willen bereiken (zie MO 7/82) zijn tot op heden noch op het militaire, noch op het politieke vlak verwezenlijkt.

Uit de schaarse en doorgaans weinig betrouwbare berichtgeving over het verloop van de strijd valt op te maken dat de poging een scheiding te bewerkstelligen tussen het noorden en het zuiden van Somalië, door de bezetting van de "Belet Huen-" hoofdweg tussen Mogadishu en de Ogaden, niet werd gerealiseerd. Ook zijn er nog steeds geen indicaties dat het in het noorden opererende Somalische Nationale Verzet (SNM), reagerend op de stimulus die werd geboden door de Ethiopische inval, in coördinatie met het DFSS de strijd zou hebben aangeboden met de geregelde Somalische regeringstroepen.

Commentaar: Ethiopië en het DFSS hebben wellicht de interne Somalische moeilijkheden overschat. De Somalische strijdkrachten geven momenteel blijk van een eerder ongekende loyaliteit aan het bewind van [REDACTED] en ook de traditionele antagonismen tussen de diverse etnische bevolkingsgroepen in het land blijken vooralsnog geen onoverkomelijke hindernis te vormen voor het normaal blijven functioneren van het politieke leven in de hoofdstad. Zo vond recentelijk de opening van het parlement in Mogadishu op het geplande tijdstip plaats (10 augustus) en werd er een partijcongres gehouden waarbij [REDACTED] herkozen werd als secretaris-generaal.

De grootschalige, nationale opstand tegen het bewind in de hoofdstad en de daaruit resulterende schoksgewijze destabilisering van de positie van [REDACTED] het uiteindelijke politieke doel dat Ethiopië en het DFSS met hun jongste actie voor ogen moet hebben gestaan, is vooralsnog uitgebleven. Te constateren valt dat het Ethiopisch-Somalische geschil over de Ogaden waarschijnlijk ook dit keer gelimiteerd zal blijven tot een regionaal grensconflict met slechts beperkte militaire dimensies. De bescheiden omvang van de tot nu toe gevoerde gewapende acties lijkt dit te bevestigen. Ofschoon aan Ethiopische zijde elementen van vijf divisies zouden zijn ingezet, hebben deze voornamelijk slechts ter indirecte ondersteuning gediend van de guerrilla-organisatie DFSS. Daadwerkelijke participatie van

MO 8/82

andere dan Ethiopische of DFSS troepen in het gebeuren op het strijdtoneel kan, ondanks herhaalde toespelingen hierop van de zijde van de Somalische regering, nog steeds niet worden bevestigd. Een en ander zou ter verklaring kunnen dienen voor het feit dat de Ethiopische/DFSS troepen nergens dieper zijn gepenetreerd dan $\pm$ 30 km. De Somalische strijdkrachten daarentegen, zijn er nochtans niet in geslaagd de invasiemacht over de grens terug te drijven; een aanval op de Ethiopische bezettingsmacht in Ballenbale op 12 augustus boekte geen succesvol resultaat, evenmin als de gevechtsacties die enige dagen tevoren plaatsvonden in de nabijheid van Dogob. De schermutselingen brachten in wezen weinig verandering in de militaire situatie teweeg; er is sprake van een impasse aan het front, waarbij de partijen trachten de tot nu toe bereikte posities te consolideren. Het onvermogen van de Somalische strijdkrachten om de invasiemacht terug te dringen is grotendeels te wijten aan het gebrek aan militair materieel met name pantsermaterieel. Tot nog toe lijkt [REDACTED] succesvol te zijn in zijn pogingen om tot een zowel psychologische als materiële opwaardering te komen van zijn strijdkrachten door het aantrekken van nieuwe wapens uit het buitenland; volgend op het bezoek van de Minister van Defensie [REDACTED] aan Caïro werd door Egypte een hoeveelheid munitie voor lichte wapens geleverd, alsmede artillerie van Sovjet origine.

Pakistan en ook Oman reageerden positief op [REDACTED] dringende verzoeken om wapenhulp (het eerstgenoemde land stuurde Somalië in bescheiden mate verbindingsapparatuur). De VS leverden voor ongeveer \$ 5 miljoen aan lichte wapens en verbindingsapparatuur.

Niettemin lijkt te moeten worden geconcludeerd dat er sprake blijft van een Ethiopische dreiging die op zijn minst plaatselijk destabiliserende gevolgen heeft.

Van direct politiek gevaar voor de machtspositie van het regime- [REDACTED] lijkt dan sprake indien intern-Somalische politiek-militaire krachten hun voortdurende oppositie tegen het bewind weten op te voeren.

4. Zuid-Afrika/Namibië/Angola

Nadat aanvankelijk de onderhandelingen in Namibië op een punt waren beland waarop een spoedige afkondiging van een bestand overwogen werd (streefdatum hiervoor 15 augustus) heeft Zuid-Afrika met een incursie van minstens 300 km op Angolees grondgebied de vierde actie van grote omvang sedert augustus '81 tegen SWAPO-bases in Zuid-Angola gelanceerd. Pretoria heeft daarmee sterk de indruk gewekt in wezen nu niet in een diplomatieke oplossing voor Namibië geïnteresseerd te zijn, dat wil zeggen er naar te streven de randvoorwaarden en omstandigheden in voor Zuid-Afrika gunstige zin nog sterker te wijzigen. In de eerste fase van het overleg tussen de betrokken partijen en de contactgroep van vijf westerse landen was in beginsel, na moeizaam overleg, overeenstemming bereikt. Ook lijken partijen het eens te zijn geworden over de tweede fase, de samenstelling en de rol van een VN-macht welke toezicht moet houden op een bestand en op de gang van zaken bij de onafhankelijkheidsverkiezingen. Eerder heeft Zuid-Afrika reeds de terugtrekking van de ongeveer 18.000 Cubaanse militairen uit Angola geeïst als conditio sine qua non voor een regeling-Namibië: nu lijkt het paradoxaal genoeg, met de recente inval de regering [REDACTED] de argumentatie in handen te willen spelen om de Cubaanse troepen in dat land voorlopig te blijven handhaven. Ofschoon deze politiek paradoxaal schijnt, kan het gevolg ervan alleen maar zijn een vertraging van de onderhandelingen, en, wellicht, een voorlopige schipbreuk van de tot nu toe verkregen resultaten. Beide worden momenteel kennelijk door Pretoria beoogd. [REDACTED] stelt zich tegen de Zuidafrikaanse politiek teweer door het standpunt in te nemen dat de aanwezigheid van de Cubanen in Angola een zuiver bilaterale kwestie is zonder enige connectie met Namibië. [REDACTED] heeft de (uiterst kostbare) Cubaanse presentie in zijn land hard nodig, niet eens zozeer als bescherming tegen de Zuid-Afrikanen (een oplossing van het Namibië probleem zou immers de terugtrekking van Zuidafrikaanse troepen van Angola's grenzen impliceren) als wel om de bedreiging van de onder andere met Zuidafrikaanse militaire/logistieke steun sterk groeiende UNITA oppositie (onder leiding van [REDACTED] het hoofd te kunnen bieden. Zuid-Afrika lijkt door middel van militaire acties in Angola deze troefkaart - een militair sterke en althans niet anti Zuid-Afrika opererende UNITA - zo hoog mogelijk uit te willen spelen. Pretoria wil op langere termijn, wanneer Namibië onder het regime van [REDACTED] zou komen te staan,

de mogelijke inkapseling van Namibië door een sterk op de S^r en Cuba georiënteerde noorderbuur tot iedere prijs vermijden.

Castro heeft op 26 juli zijn voorwaarden genoemd voor terugtrekking uit Angola, onder andere stopzetting van de steun aan UNITA. Ook zei hij eventueel een gevecht met Zuidafrikaanse eenheden in Angola niet uit de weg te zullen gaan.

Op 17 augustus werd volgens onbevestigde berichten bekend dat de frontlijnstaten (inclusief Angola) de Namibië-regeling hoe dan ook willen doorzetten. Ze stemmen daartoe in met een vertrek van de Cubanen, dat al dan niet parallel zou kunnen lopen met de terugtrekking van de Zuidafrikaanse troepen uit Namibië. Het voorstel van de frontlijnstaten wordt niet formeel gekoppeld aan een Namibië-regeling. Het behelst wel een drietal voorwaarden waaraan de terugtrekking van de Cubanen uit Angola moet voldoen: de erkenning van het MPLA regime door de Verenigde Staten en, tezelfdertijd, de afkondiging door Washington van economische hulpverlening aan Angola; de belofte van Zuid-Afrika geen aanvallen meer te zullen ondernemen op Angolees grondgebied en zijn steunverlening aan UNITA stop te zullen zetten; en tenslotte de Amerikaanse garantie dat Pretoria zich aan deze toezeggingen houdt.

Commentaar: Vooralsnog is in Washington weliswaar niet geheel afwijzend, dan toch wel uitermate terughoudend op het voorstel van de frontlijnstaten gereageerd. Een Zuidafrikaanse reactie is nog onbekend. De welwillendheid van de VS om niettemin door middel van gecontinueerd overleg tussen Washington en [REDACTED] een compromis-oplossing te bereiken wordt ingegeven door het Amerikaanse besef van de moeilijke positie waar president [REDACTED] momenteel in verkeerd. Door de Zuidafrikaanse eis tot terugtrekking van de Cubanen uit Angola is het vraagstuk van Namibië's onafhankelijkheid nu meer dan ooit een geschilpunt waarbij de belangen van beide grootmachten op het spel staan. De oplossing van dit geschilpunt lijkt zich dan ook steeds meer aan de beïnvloeding van de - geografisch gesproken - direct betrokken partijen te onttrekken. Hierdoor komt het Angolese staatshoofd, die binnen de MPLA als betrekkelijk gematigd bekend staat, in toenemende mate onder druk te staan van Moskou en Havana, die beide in de Zuidafrikaanse operaties een excuus zien om de noodzaak van de Cubaanse presentie in het zuiden van Angola te benadrukken. Bovendien dient [REDACTED] ook nog eens ernstig rekening te houden met de

ideologisch sterk pro-Sovjet georiënteerde radicale vleugel binnen zijn eigen regeringspartij, de MPLA. Niet alleen door externe druk, maar ook door de interne verdeeldheid in eigen gelederen lijkt daarom [REDACTED] manoeuvreerruimte om met Washington tot een oplossing te komen voor de problemen danig te worden ingeperkt.

DEEL III: VERRE-OOSTEN/AZIE1. Sovjet-Unie - India: Nieuwe wapenleverantie-akkoorden

Op 21 juli 1982 zou door India een akkoord met de Sovjet-Unie zijn ondertekend betreffende de levering van 750 T-72 tanks. Deze tanks moeten in de komende twee jaar (met de door India geëiste aanpassing) geleverd worden. De prijs die door de Sovjet-Unie voor de T-72 tank wordt gerekend, zou slechts 1/3 bedragen van de prijs van een vergelijkbare Westerse tank. Een tweede overeenkomst zou zijn gesloten over de aankoop door India van 500 Amfibisch gepantserd infanterie gevechtsvoertuigen (BMP's).

Commentaar: De totstandkoming van twee nieuwe akkoorden betreffende de levering van militair materieel voor de Indiase landstrijdkrachten behoeft nog bevestiging, maar lijkt overigens zeer aannemelijk. De overeenkomsten zouden mede het resultaat kunnen zijn van het overleg dat door de bevelhebber van de Indiase landstrijdkrachten, [REDACTED], tijdens diens (langdurige) bezoek aan de Sovjet-Unie (eind juni/begin juli 1982) met Sovjet functionarissen is gevoerd. Tijdens dat bezoek is waarschijnlijk ook de in Indiase militaire kringen heersende ongerustheid aan de orde gekomen die het gevolg was van het minder goed functioneren van de T-72 tank bij de Israëliisch-Syrische gevechten in Libanon.

Indien inderdaad een akkoord getekend is inhoudende de levering van T-72 tanks, zou dit impliceren dat de Sovjet-Unie erin geslaagd is de Indiase bezorgdheid weg te nemen. Het is mogelijk dat de Sovjet-Unie de terughoudendheid van de kant van de Indiase militairen heeft weten te overwinnen door tegemoet te komen aan Indiase modificatie-eisen. Daarbij kan het gaan om wijzigingen op het gebied van optronica/electronica van de exportversie van de T-72 tank (de T-72 M).

Ook kunnen de gunstige (prijs) voorwaarden de Indiase militaire top over de streep hebben gehaald. In het verleden heeft de Sovjet-Unie regelmatig lage, "politieke" prijzen gerekend voor het Sovjet militaire materieel teneinde haar positie op politiek-militair gebied in de Derde Wereld te consolideren, respectievelijk uit te bouwen.

India heeft de afgelopen jaren een diversificatie van de wapenaankopen nagestreefd met als doel de afhankelijkheid van de Sovjet-Unie op dit gebied te verminderen. Indien juist, geeft de melding inzake de twee nieuwe akkoorden aan, dat (in ieder geval) wat betreft het materieel voor de landstrijdkrachten de Sovjet-Unie erin geslaagd is westerse concurrentie op de Indiase wapenmarkt waarschijnlijk vooral door middel van een politieke prijsvaststelling effectief te bestrijden.

Een eventueel akkoord over de levering van 750 T-72 tanks zou tevens betekenen dat India afziet van de licentie productie van de T-72. Daarover was eerder - zonder resultaat - tussen beide partijen onderhandeld. Bij het "T-72 akkoord" gaat het naar alle waarschijnlijkheid om een nog nader in te vullen raamverdrag. Het aantal van 750 T-72 tanks betreft in dat geval een totaalcijfer, dat tevens de leveranties omvat die op basis van voorgaande akkoorden plaatsvinden respectievelijk reeds hebben plaatsgevonden. De Sovjet-Unie heeft naar schatting al meer dan 200 T-72 tanks aan India geleverd. Het laatste grote wapenleverantie-akkoord tussen beide landen dateerd van mei 1980. Daarbij werd de levering van militair materieel (onder andere T-72 tanks en BMP's) ter waarde van bijna 2 miljard dollar overeengekomen.

23 SEP. 1982

MINISTERIE VAN DEFENSIE
KONINKLIJKE LANDMACHT

18

LANDMACHTSTAF

's-Gravenhage, ...

24 SEP. 1982

Afdeling / ~~code~~: INL/VEIL

Nr. 6753/F/Gel

Exh. .... 197... nr. ....
Exh. .... 197... nr. ....

Onderwerp:

Maandoverzicht Augustus 1982

Korte inhoud:

... afschr. brief ... voor ...
... afschr. brief ... voor ...

Ter kennisneming aan

afd.	datum onlv.	datum verz.	paraaf
vooraf			
secr tik			
HINLA t.t.			<i>[Handwritten mark]</i>
secr verz.			

AAN:

~~Zie Verzendlijst~~

Medezenden

~~Bijlage op L-20A~~

achteraf
INLA 30/9 RBB

ARCHIEF
- 50KT 1982

Arch.

Dat. en par.

22/9/82

Ontworpen door G.G. Pronk-Schouw

Uitgaand stuk

Vervolgparaten

AK. Hfd.
Sie

getypt door [redacted] op 23.9.82

gecoll. door [redacted] op 24.9.82

Overgelegde
r.a.

Registratie
datum en
paraaf

Torugverzochte
r.a.

Het dik omlijnde gedeelte door de ontwerper in te vullen.

Verzonden op/door [redacted]

Indice:

12.13

vernietigen in

86

Wijzigingen, renvooien,
aantekeningen enz.

ontwerp

tel. 73

uw kenmerk :

| uw brief van :

1. Hierbij bied ik U het in de verzandlijst
aangegeven aantal exemplaren van het Maandover-
zicht over augustus 1982 aan.
2. Dit overzicht werd samengesteld door de Sectie
Inlichtingen van de Afdeling Inlichtingen en
Veiligheid van mijn Staf.
Ten aanzien van de inhoud moge ik korthedshalve
naar de samenvatting verwijzen.

DE CHEF LANDMAGTSTAF
VOOR DEZE
HET HOOFD VAN DE SECTIE INL A

Luitenant-kolonel

Verzendlijst behorende bij brief CLAS nr

Minister van Defensie

~~t.a.v.: SG~~

~~CS (I) IGK~~

~~C-1 Lk~~

~~NTC~~

~~C-COKL~~

~~Dir-HKS~~

~~Gouv KMA~~

~~e-SMID~~

~~IGDKL~~

~~C-SVKL~~

~~Defat Bonn~~

~~Lamat Londen~~

~~Lamat Washington~~

~~Lamat Parijs~~

~~Defat Ankara~~

~~Defat Damascus~~

~~Lamarlumat Jakarta~~

~~Defat Belgrado~~

~~Defat Warschau~~

~~Defat Oslo~~

~~Defat Ottawa~~

~~Defat Athene~~

~~Afd Grensveiligheid KMar~~

~~i.a.a.:~~

~~Stasdef~~

~~CDS~~

~~DGM~~

~~DGER~~

~~DPKL~~

~~DMKL~~

~~(NL) Senior National Officer NORTHAG~~

~~t.a.v.: Chief-G2 NORTHAG~~

~~Intell Div AFCENT t.a.v. lkol A.~~

~~NMB Neth SHAPE t.a.v. maj~~

~~vz CLEN~~

~~MinBuZa/DAV~~

~~MinBuZa/DEU~~

~~CLS/LUID~~

~~CMS/MARID~~

intern:

~~CLAS - SC(O) - SC(P)~~

~~Sie AZ~~

~~OPN~~

~~PL~~

~~INLA~~

~~archief~~

exnr
brief   exnr
                biilage

1	2
2	3
3	4
4	5
5	6
6	7
7	8
8	9
9	10
10	11
11	12
12	13
13	14
14	15
15	16
16	17
17	18
18	19
19	20
20	21
21	22
22	23
23	24
24	25
25	26
26	27

28
29 en 31 (waarvan één ex bestemd voor HPMV)

30
31
32
33
34
35

36
37
38
39
40
41
42
43

44 PV 11.
45 PV 11
46 v/m 66
47
48
49
50
51
52
53
54
55
56
57
58
59
60
61
62
63
64
65
66
67
68
69
70
71
72
73
74
75
76
77
78
79
80
81
82
83
84
85
86
87
88
89
90
91
92
93
94
95
96
97
98
99
100

PV 11

PV Lamat 7